

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI

DLA

GMINY ZABRODZIE

ZABRODZIE , 2005 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1. 1. Plan gospodarki odpadami w przepisach prawnych.....	3
1. 2. Zarządzanie gospodarką odpadami w gminach.....	4
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ZABRODZIE.....	10
2.1. Położenie geograficzne.	10
2.2. Sytuacja demograficzna	10
2.3. Struktura użytkowania gruntów	11
3. ANALIZA STANU AKTUALNEGO GOSPODARKI ODPADAMI.....	13
3.1. Odpady komunalne	13
3.2. Gromadzenie i transport odpadów	17
3.3. Składowanie odpadów.....	18
3.4. Selektywna zbiórka odpadów.....	19
3.5. Odpady z sektora gospodarczego	21
3.6. Wraki samochodowe	21
3.7. Opony	23
3.8. Akumulatory i baterie.....	24
3.9. Ciepłownictwo	25
3.10. Odpady medyczne	25
3.11. Odpady weterynaryjne	26
3.12. Odpady wielkogabarytowe.....	27
3.13. Osady ściekowe z oczyszczalni komunalnych.....	28
3.14. Odpady niebezpieczne.....	28
3.15. Odpady zawierające azbest.	29
3.16. Odpady budowlane.....	31
4. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW I OGRANICZENIA ICH ILOŚCI ORAZ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.	33
5. PROGNOZA ZMIAN W GOSPODARCE ODPADAMI.....	36
6. ZAŁOŻONE CELE I PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI.	37
7. ZADANIA STRATEGICZNE OBEJMUJĄCE OKRES CO NAJMNIEJ 8 LAT.	38
8. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA OBEJMUJĄCY OKRES 4 LAT I SPOSÓB JEGO FINANSOWANIA.....	39
9. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PLANU NA ŚRODOWISKO.....	41
10. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU.....	42
12. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	45
13. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	47

1. WPROWADZENIE

1.1. PLAN GOSPODARKI ODPADAMI W PRZEPISACH PRAWNYCH

Art. 14 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) – dalej ustawa o odpadach - wprowadza obowiązek opracowania i przyjęcia do realizacji krajowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami oraz określa (w art. 14÷16) cel, przedmiot, zakres i warunki szczególne.

W świetle tych przepisów plany gospodarki odpadami opracowywane są w celu:

- realizowania polityki ekologicznej państwa (art.15) w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami (art. 5);
- stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwienia odpadów spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska.

Przedmiotem planów są wszystkie rodzaje odpadów powstające na terenie danej jednostki administracyjnej (np. gminy) oraz przywożone na jej teren, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady budowlane, wraki samochodowe, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym odpady medyczne i weterynaryjne, baterie i akumulatory.

Zakres planów gospodarki odpadami obejmuje:

- aktualny stan gospodarki odpadami,
- prognozowane zmiany,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji,
- instrumenty finansowe służące do realizacji zamierzonych celów,
- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów,

w szczególności:

- ilość i źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwienia,
- rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów wraz z wykazem firm usługowych w tym zakresie,
- działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich uciążliwości oraz prawidłowego postępowania z nimi, w tym zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji.

Ponadto plan zawiera dodatkowe elementy dotyczące ;

- projektowanego systemu gospodarowania odpadami,
- harmonogramu uruchomienia środków finansowych i ich źródła.

Zgodnie z Art.14 ustawy o odpadach projekt planu gospodarki odpadami dla gmin opracowują: zarządy gmin. Projekty te podawane są do ogólnej wiadomości mieszkańców lokalnej społeczności na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627).

Plan gminny po uzyskaniu pozytywnych opinii z rady powiatu i z rady województwa zatwierdza rada gminy.

Ustawa o odpadach zobowiązuje między innymi zarząd gminy do składania radzie gminy sprawozdania z realizacji planu - co dwa lata i niezależnie jego aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Wojewódzki, powiatowy i gminny plan gospodarki odpadami stanowi część odpowiedniego programu ochrony środowiska i jest tworzony w trybie i na zasadach określonych w przepisach ochrony środowiska, które określają w szczególności zasady dostępu społeczeństwa do informacji. Art. 16 ustawy o odpadach wskazuje że z udziałem środków z funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej mogą być realizowane jedynie ujęte w planie przedsięwzięcia związane z unieszkodliwianiem odpadów.

1. 2. ZARZĄDZANIE GOSPODARKĄ ODPADAMI W GMINACH

Istniejący w Polsce system zarządzania gospodarką odpadami obejmuje 4 poziomy: centralny, wojewódzki, powiatowy i gminny. Zgodnie z prawem dokonany został podział kompetencji pomiędzy wojewodą, starostą, burmistrzem lub wójtem. W zasadzie to jednak samorząd najniższego stopnia decyduje o sposobie prowadzenia gospodarki odpadami na swoim terenie.

Gospodarka odpadami na terenie gmin wiejskich pozostaje w kompetencji gmin.

Władze gminne odpowiedzialne są za postępowanie ze wszystkimi odpadami komunalnymi powstającymi na terenie gminy, tj. za ich zbiórkę, usuwanie i unieszkodliwianie. Działalność gmin w zakresie ochrony środowiska przed odpadami winna polegać przede wszystkim na uwzględnieniu tego rodzaju zadań w programach gospodarczych i w planach zagospodarowania przestrzennego, a następnie na zapewnieniu ich realizacji poprzez sprawowanie nadzoru nad jednostkami organizacyjnymi znajdującymi się na ich terenie. Nadzór ten obejmuje sprawy gromadzenia i unieszkodliwiania odpadów,

budowy wysypisk, zasad działalności komunalnych i prywatnych przedsiębiorstw oczyszczania, ustalania częstotliwości i sposobu wywozu odpadów.

Zakres kompetencji burmistrza lub wójta. Zadania i zakres odpowiedzialności, dotyczące utrzymania czystości i porządku, zostały określone w ustawie z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z późniejszymi zmianami (Dz.U. Nr 132 poz. 622 z 1996 r.).

W szczególności do obowiązków gmin należy między innymi:

=> tworzenie warunków do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewnienie wykonania tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych;

=> zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami:

- instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych,
- stacji zlewnych, w przypadku, gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty,
- instalacji i urządzeń do zbierania, transportu i unieszkodliwiania zwłok zwierzęcych lub ich części,
- organizowanie selektywnej zbiórki, segregacji oraz magazynowania odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, przydatnych do odzysku oraz współdziałanie z przedsiębiorstwami podejmującymi działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami.

Ustawa także zobowiązuje gminy do prowadzenia ewidencji:

- zbiorników bezodpływowych, pod kątem kontroli częstotliwości opróżniania,
- przydomowych oczyszczalni ścieków w zakresie gospodarki osadami ściekowymi.

Tak więc podstawowe funkcje działania organu wykonawczego gmin w dziedzinie gospodarki odpadami można podzielić na:

- Funkcje eksploatacyjne, sprowadzające się do zapewnienia świadczenia usług związanych z wywozem i unieszkodliwianiem odpadów przez organizację własnych form działalności gospodarczej lub pozwalanie na wykonywanie tych usług odpowiednio przygotowanym do tego podmiotom gospodarczym.
- Funkcje planowania i rozwoju, których zadaniem jest podejmowanie działań inwestycyjnych, związanych z rozwojem gospodarki odpadami na terenie gminy.
- Funkcje zarządzania i kontroli.

Podział ten wynika z zasady unikania konfliktu interesów, dla dobra podejmowanych decyzji, w zakresie swoich kompetencji. Funkcje wymienione w punktach mogą być łączone, mieszczą się one bowiem razem w pojęciu strategii zarządzania gospodarką odpadami.

Zarządzanie gospodarką odpadami komunalnymi można podzielić na:

- programowanie gospodarki odpadami,
- dysponowanie zezwoleniami i zamówieniami,
- nadzór, monitoring i kontrola.

Programowanie gospodarki odpadami powinno obejmować tworzenie ogólnej, dalekosiężnej polityki rozwoju tej branży w mieście lub gminie.

Władze gminne, odpowiedzialne za usługi związane z wywozem odpadów, dokładnie określają szczegółowe obowiązki, które mają być wykonane przez wywożącego odpady między innymi:

- ilość usuwanych odpadów oraz liczbę źródeł, z których odbierane są odpady w określonym rejonie,
- miejsce deponowania odpadów,
- **rodzaj odbieranych odpadów i typy pojemników,**
- **środki transportu częstotliwość wywozu.**

Koncesjonowanie przedsiębiorstw wywożących odpady. Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada obowiązek uzyskania zezwolenia na usuwanie, wykorzystywanie i unieszkodliwianie odpadów komunalnych w stosunku do podmiotów innych niż gminne jednostki organizacyjne.

Nadzór, monitoring i kontrola. Władze gminy odpowiedzialne są za utrzymanie czystości w gminie oraz za zgodne z przepisami ochrony środowiska gospodarowanie odpadami komunalnymi. Z tych obowiązków wynika potrzeba kontroli działalności w tym zakresie na terenie gminy, monitorowania ilości i jakości odpadów składowanych na wysypisku (lub inicjowanie i nadzór nad takim monitoringiem).

Dla usprawnienia zarządzania gospodarką odpadami w gminach wydawane są lokalne przepisy prawne, regulujące działalność w tym zakresie, z uściśleniem podstawowych obowiązków zarówno przedsiębiorstw usługowych jak i samych usługobiorców.

Do niedawna organizacja służb oczyszczania miast opierała się w większości przypadków na miejskich lub gminnych przedsiębiorstwach. Sytuacja zmieniła się już radykalnie. Powstały nowe jednostki, które prowadzą usługi w zakresie wywozu a nawet unieszkodliwiania odpadów.

Są to:

- * przedsiębiorstwa w zarządzie publiczno-prawnym gminy, działające jako: jednostka budżetowa, zakład budżetowy, przedsiębiorstwo własne, lub
- * przedsiębiorstwa w zarządzie prywatno-prawnym, działające na zasadzie zarządu powierzonego mieniem komunalnym w formie: dzierżawy, koncesji, agencji, spółek (prawa handlowego, z o.o. lub akcyjnej).

Dylematy decyzyjne, rozstrzygać można na podstawie różnych kryteriów. Główne znaczenie powinno mieć tu zachowanie ciągłości określonych cech usług komunalnych, zwłaszcza ich ceny, zakresu i jakości. Niektóre propozycje prywatyzacji mogą być eliminowane lub ograniczane ze względu na zagrożenie wymienionych cech. Ważnym kryterium wprowadzenia prywatyzacji w sferze użyteczności publicznej, powinna być możliwość zabezpieczenia odbiorców usług przed naruszaniem ich interesów przez prywatne podmioty gospodarcze, maksymalizujące swoje zyski poprzez nadmierne podnoszenie cen, obniżanie jakości i zakresu usług. Przeciwdziałać temu można poprzez dobrze przemyślane warunki przetargu. Pozwala to władzom gminy uzyskiwać w miarę niskie ceny usług komunalnych przy prawnym zabezpieczeniu wszystkich wymaganych warunków. Przetarg nie może być jednak uniwersalnym sposobem organizacji usług komunalnych. W gospodarce komunalnej ograniczone są bowiem możliwości kreowania konkurencji wymuszającej efektywność i blokującej zachłanność podmiotów prywatnych.

Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami, którego wytyczne były brane pod uwagę przy opracowywaniu planów wojewódzkich i powiatowych celowe jest: utworzenie w skali kraju co najmniej kilkudziesięciu ponadgminnych struktur gospodarki odpadami komunalnymi, obsługujących wielkie miasta lub ośrodki liczące minimum 150 - 300 tys. mieszkańców.

Na terenie Mazowsza „ Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego” zakłada utworzenie podobnych struktur. Biorąc pod uwagę specyfikę województwa ww. Plan zakłada docelowo utworzenie 9 Rejonów Gospodarki Odpadami (RGO). Na terenie każdego z rejonów powinny powstać Regionalne Zakłady Gospodarki Odpadami (RZGO) prowadzące kompleksową gospodarkę wszystkimi rodzajami odpadów na danym terenie. Decyzje odnośnie przynależności do poszczególnych rejonów Plan pozostawia powiatom i gminom. W zasadzie to gminy decydują o tej przynależności. Powiaty mogą mieć tylko rolę doradczą i ewentualnie koordynacyjną. Praktycznie o kierunkach działań decydują gminy miejskie posiadające odpowiedni potencjał ludnościowy na ogół parokrotnie większy niż gminy wiejskie. Problemy gmin miejskich są poza tym dużo większe. Ilości odpadów, które muszą być odebrane od statystycznego mieszkańca są w tym przypadku znacznie większe. Odpady pochodzenia

organicznego są na terenach wiejskich przeważnie zagospodarowywane miejscowo. Tak więc najbardziej uciążliwe odpad, które rozkładają się biologicznie (biodegradowalne) występują na terenach gmin wiejskich w ilościach śladowych. W zabudowie zwartej (szczególnie wielorodzinnej) odpady organiczne stanowią znaczący procent w całej masie odbieranej przez przedsiębiorstwa prowadzące wywóz odpadów. Składowanie zaś właśnie takich odpadów na składowiskach powoduje największą ich uciążliwość. Gmina miejska Wyszaków skupiająca ok. 50 % mieszkańców powiatu nie podjęła na razie żadnych działań zmierzających do organizowania struktur ponadgminnych. Nie przystąpiła do celowego związku gmin organizowanego przez pozostałe miasta (Ciechanów, Pułtusk, Przasnysz i Maków Mazowiecki) przypisane wstępnie do Regionu Ciechanowskiego (do tego regionu przypisano również w planie wojewódzkim gminy powiatu wyszkowskiego). Jednocześnie nie zaobserwowano działań w kierunku przyłączenia się do innego regionu. Tak więc władze gminy Zabrodzie (jak również inne gminy wiejskie powiatu wyszkowskiego) zostały postawione w sytuacji gdy przynajmniej w najbliższych latach same muszą podejmować działania organizujące problematykę prawidłowej gospodarki odpadami na swoim terenie. Oczywiście jest też możliwość próby przystąpienia samodzielnie do organizacji regionalnej zrzeszającej gminy 4 pozostałych powiatów regionu ciechanowskiego, ale ten akces może nastąpić najwcześniej za parę lat. Gmina Zabrodzie jest gminą leżącą na samych peryferiach teoretycznie ustalonego w planie wojewódzkim regionu ciechanowskiego. Bez akcesu bliższych centrum gmin z powiatu (w tym samej gminy Wyszaków) logistyka całego systemu nie miałaby sensu (dotyczy to szczególnie pierwszego okresu funkcjonowania RZGO).

W przyjętym przez w listopadzie 2004 Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami Zarząd Powiatu Wyszковского zarówno w rozdziale cele i priorytety krótkookresowe (do roku 2007) jak w rozdziale cele długookresowe (do roku 2011) stwierdza się że jednym z głównych celów jest tworzenie struktur ponadlokalnych. Również w rozdziale 4.1.5 (projektowany system gospodarki odpadami) stwierdza się jednoznacznie, że liczba ludności powiatu jest zbyt mała na zorganizowanie kompleksowego systemu gospodarki odpadami i stworzenie takiego systemu tylko w ramach jednego powiatu pociągałoby za sobą zbyt wysokie koszty usuwania odpadów ponoszone przez mieszkańców. Sugeruje się konieczność utworzenia wspólnego systemu obsługującego dwa a nawet trzy sąsiadujące powiaty, zgodnie z koncepcją regionalizacji gospodarki odpadami przedstawioną przez WPGO. Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami (PPGO) nie podaje jednakże jakich powiatów miałaby taka wspólnota ewentualnie dotyczyć. Świadczy to o braku na razie

nawet potencjalnych partnerów. Ponieważ potencjał ludnościowy terenu obsługiwanego przez wspólny system powinien być jak największy to należałoby dążyć do współpracy z powiatem wołomińskim, który to powiat posiadający ok. 200.000 mieszkańców posiada największy potencjał ludnościowy z otaczających powiat wyszkowski powiatów. Na razie brak jednak informacji o jakiegokolwiek inicjatywie w tym kierunku. W skład ponad gminnego kompleksowego systemu gospodarki odpadami powinno wchodzić też lokalne składowisko odpadów. Wg informacji z PPGO w powiecie wyszkowskim istnieją obecnie 3 składowiska odpadów komunalnych. Największe z nich obsługujące między innymi gminę Zabrodzie zlokalizowane w miejscowości Tumanek (pomiędzy Wyszkowem i Zabrodziem) zostało już wyłączone z eksploatacji i będzie poddane rekultywacji. Pozostałe składowiska są znacznie mniejsze od zamkniętego i nie mogą stanowić bazy na przyszłość, a poza tym czas ich eksploatacji jest też ograniczony. Tak więc należy stwierdzić, że możliwości składowania odpadów komunalnych w powiecie wyszkowskim mają się ku końcowi. Co prawda selektywna zbiórka, która jest też podstawowym priorytetem działań zarówno krótko jak i długookresowym powinna zmniejszyć zdecydowanie ilości składowanych odpadów, ale zawsze potrzeby składowania pewnej liczby odpadów po selekcji będą występowały. Brak też jest pomysłów na nowe lokalizacje składowisk.

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ZABRODZIE.

2.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE.

W układzie administracyjnym Gmina Zabrodzie wchodzi w skład powiatu wyszkowskiego. Gmina Zabrodzie położona jest w południowo-wschodniej części tego powiatu. Od wschodu i południa graniczy z dwiema gminami z sąsiedniego powiatu wołomińskiego (Jadowem i Tłuszczem). Gmina graniczy także z dwiema gminami rodzimego powiatu wyszkowskiego (Dąbrówką od południowego – zachodu i gminą Wyszaków od północy. Część granicy z gminą Wyszaków (północno- zachodnia) przebiega korytem głównej rzeki regionu , tzn. Bugu. Właśnie rzeka Bug stanowi o atrakcyjności tego obszaru. Walory krajobrazowo- przyrodnicze i turystycznie doliny dolnego Bugu są niezaprzeczalne. Obszar całego powiatu wyszkowskiego można zaliczyć do centralnej części województwa mazowieckiego (szczególnie jego południowe regiony są związane ze stolicą województwa).

Gmina nie ma zwartej struktury terytorialnej i ma kształt wydłużony (kierunek wschód – zachód). Rozciągłość południkowa gminy wynosi aż ok. 18 km, a równoleżnikowa tylko ok. 8 km. Gmina posiada dogodne położenie geograficzne. Położona jest 43 km od Warszawy oraz 11 km od miasta powiatowego Wyszakowa. Przez obszar gminy przebiega droga krajowa Nr 8 Warszawa - Białystok, która umożliwia komunikację z aglomeracją warszawską oraz linia kolejowa Warszawa - Ostrołęka.

2.2. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Powierzchnia gminy w granicach administracyjnych wynosi 9203 ha, zaludnienie 5654 osób. Pod względem powierzchni jak i zaludnienia Gmina Zabrodzie jest najmniejszą w powiecie wyszkowskim. Pod względem zaludnienia na 1 km² wynoszącym 62 osoby gmina plasuje się na 2 miejscu w powiecie za miastem Wyszakowem (226 osób). Jest więc gminą stosunkowo wysoko zurbanizowaną. W zasadzie jednak ok. 40% ludności mieszka na zwartym obszarze nie przekraczającym 10% powierzchni gminy, a dalsze 10% to mieszkańcy wsi Dębinki. Tak więc ogólnie gmina nie odbiega swoim charakterem od pozostałych gmin powiatu wyszkowskiego.

Na terenie gminy znajdują się 22 sołectwa:

Adelin, Anastazew, Basinów, Choszczowe, Dębinki, Gaj, Głuchy, Karolinów, Kiciny, Lipiny, Młynarze, Mostówka, Mościska, Niegów, Obręb, Płatków, Podgać, Przykory, Słopsk, Wysychy, Zabrodzie, Zazdrość.

Pod względem ludności największymi miejscowościami w gminie są miejscowości o zaludnieniu ponad 500 mieszkańców Zabrodzie, Niegów, Dębinki i Mostówka, w których zlokalizowana jest większość instytucji lokalnych, placówek handlowych, usługowych oraz podmiotów gospodarczych.

2.3. STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Podstawą rozwoju gminy jest rolnictwo z dążeniem do specjalizacji w zakresie warzywnictwa i ogrodnictwa. Ważną rolą uzupełniającą rolnictwo są usługi.

Główną funkcją gminy jest produkcja rolna. W ogólnej powierzchni gminy 9203 ha, użytki rolne zajmują ok. 70% (w tym grunty orne – 68 % , łąki i pastwiska –32%). Tereny leśne zajmują ok. 24% powierzchni gminy i jest to poniżej średniej dla kraju -wynoszącej 28,1%.

Taka struktura powoduje, że gmina posiada charakter typowo rolniczy. Wśród upraw wiodącą pozycję zajmują zboża i ziemniaki, w hodowli zaś trzoda chlewna i bydło.

Gmina Zabrodzie jest gminą więc wiejską, o typowo rolniczym charakterze.

Znaczny jest jednakże również udział zabudowy letniskowej na terenach głównie nadbużańskich.

Teren gminy, ze swoim uwarunkowaniem glebowym stanowi miejsce dla rozwoju wysokotowarowego rolnictwa z nastawieniem na produkcję mleka, drobnej wytwórczości oraz bazy agroturystycznej dla mieszkańców Warszawy.

Z uwagi na wysokie walory przyrodnicze doliny Bugu, na terenie gminy winien być przewidziany także rozwój turystyki i rekreacji. Bliskość Warszawy powoduje, że na razie mniejsze zainteresowanie z korzystania z usług agroturystycznych. Więcej jest działek rekreacyjnych, do których ze względu na bliską odległość z Warszawy można przyjechać na weekend lub wręcz w godzinach popołudniowych.

Gmina co prawda nie ma zbyt dużo lasów, ale bezpośrednio z nią graniczą od północnego-wschodu kompleksy leśne puszczy kamienieckiej.

Gmina Zabrodzie według podziału Polski na jednostki fizyczno-geograficzne została zaliczona do dwóch jednostek. Część północna o szerokości 6 - 7 km należy do Doliny

Dolnego Bugu, a część południowa do Równiny Wołomińskiej. W obrębie Doliny Dolnego Bugu wyróżnia się 5 jednostek, tj. taras erozyjno-akumulacyjny rzeki Bug wieku plejstocénskiego, równinę stożków napływowych, równinę piasków eolicznych, taras nadzalewowy rzeki Bug wieku plejstocénskiego i taras zalewowy wieku holocénskiego. W obszarze Równiny Wołomińskiej wyróżnia się równina zastoiskowa i wysoczyzna morenowa płaska. Wysokość bezwzględna gminy kształtuje się od ok. 80 m n.p.m. w rejonie tarasu zalewowego rzeki Bug do 119,5 m n.p.m. w rejonie Lipin. Wysokość względna terenu wynosi ok. 30 m. Teren gminy według podziału Polski na jednostki tektoniczne położony jest w obszarze obniżonego podłoża krystalicznego - poniżej 2000m. Spoczywające na nim młodsze utwory jury i kredy przykrywają osady trzeciorzędowe i czwartorzędowe. Całkowita miąższość osadów czwartorzędowych wynosi ok. 150 m. Wśród utworów czwartorzędowych dominują osady zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego, reprezentowane przez piaski i żwiry rzeczne oraz zastoiskowe gliny zwałowe. Pod koniec plejstocenu powstał taras erozyjno-akumulacyjny rzeki Bug, wycięty w utworach zastoiskowych oraz ukształtował się taras nadzalewowy. W tym czasie powstały formy wydymowe zbudowane z piasków eolicznych. Tereny parabolicznych wydym ciągną się od Słopska przez Niegów, Anastazew po rejon Mostówka, Kicin i Płatkowa, w otoczeniu których występują znaczne obszary piasków przewianych.

Piaski eoliczne ze względu na mniejsze zagęszczenie, stanowią tereny o mniej korzystnych warunkach geologiczno-inżynierskich. Również gorszymi warunkami charakteryzują się piaski akumulacji rzecznej i zastoiskowej, w których woda gruntowa zalega płycej niż 2 m p.p.t.

Najbardziej niekorzystne na cele budowlane są tarasy zalewowe, starorzecza, podmokłe obniżenia oraz grunty najmłodsze - holocénskie, tj. mułki piaszczyste i grunty pochodzenia organicznego, organiczno-mineralnego, na których poziom wód gruntowych jest płytszy niż 1 m. Tereny te występują w tarasach zalewowych i starorzeczach rzeki Bug i Fiszor oraz na znacznych powierzchniach części wschodniej gminy.

Strefa gruntów nośnych obejmuje obszary wysoczyzny polodowcowej zbudowanej z glin i piasków akumulacji lodowcowej o miąższości powyżej 4,5 m i zaleganiu wód gruntowych głębiej niż 2 m p.p.t. W okresach o wysokim poziomie wód gruntowych gliny zwałowe mogą się uplastyczniać, a stopień ich nośności może ulec obniżeniu. Najkorzystniejsze warunki gruntowo-wodne dla celów budownictwa mieszkaniowego występują na niewielkich terenach wysoczyzny polodowcowej w części południowo-wschodniej gminy w rejonie miejscowości Obrąb. Gmina Zabrodzie jest gminą wiejską, o typowo rolniczym charakterze.

3. ANALIZA STANU AKTUALNEGO GOSPODARKI ODPADAMI

3.1. ODPADY KOMUNALNE

Zgodnie z treścią art. 3 ustawy o odpadach, odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Tak więc odpady komunalne powstają w:

- gospodarstwach domowych,
- obiektach infrastruktury takich jak: handel, usługi, szkolnictwo, obiekty turystyczne, obiekty działalności gospodarczej i wytwórczej.

Z uwagi na fakt, że w Polsce nie jest prowadzona ewidencja wytwarzanych odpadów komunalnych (poza sprawozdawczością firm zajmujących się wywozem odpadów) - dla potrzeb niniejszego planu ustalono bilans odpadów powstających w sektorze komunalnym w oparciu o dane wskaźnikowe zawarte w Krajowym (KPGO) i Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami (WPGO). Należy traktować te wskaźniki jako bardzo przybliżone, ponieważ zależą one od konkretnego obszaru (jego struktury, zamożności ludności itp.). Gmina Zabrodzie również nie prowadziła żadnej ewidencji strumienia odpadów powstających na jej terenie. Tak więc można tylko posługiwać się ogólnymi wskaźnikami, które nie do końca muszą oddawać rzeczywistość.

Skład morfologiczny przedstawiono z uwzględnieniem podziału na miasta duże (powyżej 100 tys. mieszkańców), miasta małe (poniżej 100 tys. mieszkańców) oraz wieś.

Wskaźniki wytwarzania odpadów na statycznego mieszkańca uwzględniające podział jak powyżej przedstawiono w tabeli:

Wskaźniki nagromadzenia odpadów komunalnych [kg/M/rok]

Rodzaje odpadów	Przyjęty wskaźnik nagromadzenia [kg/M/rok]		
	duże miasta	małe miasta	wieś
1) odpady z gospodarstw domowych	224	210	116
2) odpady z obiektów infrastrukturalnych	110	90	45
3) odpady wielkogabarytowe	20	15	15
4) odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych	40	30	30
5) odpady z ogrodów i parków	12	12	5
6) odpady z oczyszczania ulic i placów	15	8	-
7) odpady niebezpieczne wchodzące w strumień odpadów	3	2	2
Razem:	424	367	213

Bilans odpadów

Bilans odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie woj. mazowieckiego opracowano na podstawie danych wskaźnikowych. Do obliczeń przyjęto, analogicznie jak w konstrukcji planu krajowego, wskaźniki wytwarzania odpadów w podziale na 18-cie strumieni odpadów komunalnych i na statystycznego mieszkańca woj. mazowieckiego. Wskaźniki te zostały opracowane przez IETU na podstawie danych zawartych w tablicach 3.1.1 i 3.1.2 Wartości tych wskaźników przedstawiono w tabeli:

Wskaźniki wytwarzania odpadów komunalnych dla obszarów miast dużych i małych oraz wiejskich [kg/M/rok]

Lp.	Nazwa strumienia	duże miasta	małe miasta	wieś
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	120.24	99.00	25.76
2	Odpady zielone	12.00	12.00	5.00
3	Papier i karton nieopakowaniowe	28.56	22.95	9.42
4	Opakowania z papieru i tektury	28.56	22.95	9.42
5	Opakowania wielomateriałowe	6.35	5.10	2.09
6	Tworzywa sztuczne nieopakowaniowe	32.73	27.30	14.65
7	Opakowana z tworzyw sztucznych	14.03	11.70	6.28
8	Odpady tekstylne	13.36	9.00	4.83
9	Szkło nieopakowaniowe	4.01	3.60	1.93
10	Opakowania ze szkła	22.71	20.40	10.95
11	Metale	9.35	8.40	4.51
12	Opakowania z blachy stalowej	2.67	2.40	1.29
13	Opakowania z aluminium	1.34	1.20	0.64
14	Odpady mineralne	31.70	32.00	16.10
15	Drobna frakcja popiołowa	33.40	42.00	53.13
16	Odpady wielkogabarytowe	20.00	15.00	15.00
17	Odpady budowlane	40.00	30.00	30.00
18	Odpady niebezpieczne	3.00	2.00	2.00
Razem		424.00	367.00	213.00

Do obliczenia ilości wytworzonych w 2002 r odpadów komunalnych w woj. mazowieckim przyjęto dane demograficzne publikowane przez GUS dla poszczególnych powiatów i gmin z uwzględnieniem podziału na rodzaj zabudowy miejskiej i wiejskiej.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA GMINY ZABRODZIE

Źródła powstawania odpadów	Przyjęty wskaźnik nagromadzenia odpadów [kg/M/r]	
	miasto	wieś
Odpady z gospodarstw domowych	224	116
Odpady z obiektów infrastrukturalnych	110	45
Odpady wielkogabarytowe	20	15
Odpady z budowy, remontów obiektów budowlanych	40	30
Odpady z ogrodów i parków	12	5
Odpady z czyszczenia ulic i parków	15	0
Odpady niebezpieczne w grupie odpadów komunalnych	3	2
RAZEM	424	213

Wskaźniki charakterystyki ilościowej odpadów komunalnych są wprost proporcjonalne do liczby mieszkańców i zależą od miejsca zamieszkania (wieś, miasto). Według danych statystycznych w 2003 roku na terenie Gminy Zabrodzie zamieszkiwało 5612 mieszkańców.

Tak więc, według załączonej tabeli w roku 2003 na terenie Gminy Zabrodzie powstała (wg powyższych wskaźników) następująca ilości odpadów:

GMINA ZABRODZIE	
Ilości odpadów w Mg w 2003 roku	
Odpady z gospodarstw domowych	651
Odpady z obiektów infrastrukturalnych	252
Odpady wielkogabarytowe	84
Odpady z budowy, remontów obiektów budowlanych	224
Odpady z ogrodów i parków	28
Odpady z czyszczenia ulic i parków	0
Odpady niebezpieczne w grupie odpadów komunalnych	11,2
RAZEM ODPADY KOMUNALNE	...1252....

Co stwierdzono już wcześniej wszelkie ilości należy traktować w sposób przybliżony. Świadczy o tym również przyjęta w PPGO liczba 1,6 tys. m³ / rok powstających odpadów komunalnych dla gminy (wg tabeli nr 6). W stosunku do liczb zawartych w powyższej tabeli wielkość 1,6 tys m³ / rok jest wartością niską (gęstość odpadów na pewno będzie mniejsza niż 0,5 Mg / m³).

3.2. GROMADZENIE I TRANSPORT ODPADÓW

Gmina Zabrodzie przyjęła niezbyt typowy system wywozu odpadów ze swojego terenu. Przyjęto zasadę, że to gmina finansuje w pełni wywóz odpadów. Tak więc na terenie gminy nie funkcjonują różne podmioty świadczące usługi wywozu odpadów, ale taką działalność prowadzi tylko jedna firma wybierana przez Zarząd Gminy. Oczywiście nie można zabronić działania innych firm, ale nie mając zapewnionego finansowania gminnego ich działanie nie miałoby uzasadnienia ekonomicznego. W roku 2005 odbył się przetarg, który wybrał wg stworzonej specyfikacji firmę, która będzie obsługiwać mieszkańców gminy przez okres najbliższych 3 lat. Przewidziany system zbiórki odpadów komunalnych polega na odbieraniu z każdego gospodarstwa domowego odpadów wystawianych w workach przy ulicach i drogach (zakupem worków obciążeni są mieszkańcy) wg ustalonego harmonogramu. W okresie letnim częstotliwość odbioru odpadów wynosi 2 razy na m.-c, a w okresie zimy jeden raz miesięcznie. Firmą, która wygrała w/w przetarg jest Mazowieckie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z Ostrołęki. Od pierwszego kwietnia firma ta przejęła cały obowiązek zbiórki i wywozu odpadów komunalnych z terenów gminy. Brak opłat ponoszonych przez mieszkańców gminy ma spowodować unikanie wywożenia odpadów na tzw. „dzikie wysypiska” czy do lasu. Mieszkańcy zachęceni są też do zawierania umów na dzierżawę typowych pojemników przeznaczonych do gromadzenia odpadów (zarówno przez Urząd Gminy jak i przez MPK Ostrołęka). Ponieważ koszty samej wywózki pokrywa gmina to koszt samej dzierżawy jest już niewielki, a sama forma wygodniejsza zarówno dla mieszkańców jak i dla odbiorcy odpadów.

Podmioty gospodarcze zobowiązane są do zakupu (lub dzierżawy) pojemników metalowych o odpowiednich objętościach (w zależności od ilości powstających odpadów). Firmy oczywiście będą zawierać oddzielne umowy o charakterze komercyjnym (tylko indywidualne gospodarstwa są finansowane przez gminę). Oprócz zbiórki workowej ustawione zostało na terenie gminy 6 dużych pojemników (1,1 m³) w miejscach publicznych.

3.3. SKŁADOWANIE ODPADÓW

Gmina Zabrodzie nie posiada składowiska odpadów. Jak stwierdzono powyżej dla małych gmin taka inwestycja również w przyszłości nie ma sensu (chyba, że inwestycja taka powstałaby na potrzeby ponadgminne w ramach działania wspólnego gmin). W chwili obecnej nie ma jednakże takiej tendencji. Firma MPK Ostrołęka posiada szereg umów zawartych z administratorami składowisk odpadów komunalnych na terenie paru okolicznych powiatów. Jednocześnie prowadzi ona przygotowania do prowadzenia samodzielnie procesu segregacji komunalnych odpadów zmieszanych pochodzących z terenów wiejskich. Taka organizacja zbiórki spowoduje, że większość odpadów składowana będzie w okolicach siedziby firmy tzn. Ostrołęki. O realizacji takiego programu świadczy oświadczenie wystawione przez MPK w czerwcu b.r. Wstępna analiza składu odpadów dokonana przez MPK wykazuje, że zawierają one około 80% surowców mogących być zagospodarowane jako surowiec wtórny. Ta sama analiza wykazała, zbierane odpady pozbawione są frakcji organicznych oraz makulatury (brudny papier stanowi też frakcję biodegradowalną). W/w oświadczenie wydane przez MPK stanowi załącznik do niniejszego opracowania. Treść tego oświadczenia świadczy o właściwej gospodarce odpadami na terenie gminy. Mieszkańcy nie ponosząc kosztów odbioru odpadów nie mają interesu w przetrzymywaniu odpadów i należy uznać powyższe informacje jako wiarygodne. Zwyczaj wykorzystywania resztek organicznych w gospodarstwie (resztki pożywienia ludzkiego są zjadane przez zwierzęta domowe, a inne pozostałości organiczne są kompostowane). Również zabrudzony papier jest używany jako paliwo na cele grzewcze w gospodarstwach domowych. Przeważająca część gospodarstw wyposażona jest w urządzenia grzewcze wykorzystujące paliwa stałe. Tak więc spalanie domowe jest procesem od lat występującym na terenach wiejskich. Sortowanie odpadów komunalnych pozwala też oddzielić odpady niebezpieczne. Wiadomo, że powinny być one zbierane oddzielnie, ale zawsze istnieje możliwość ich zmieszania z typowymi odpadami komunalnymi.

Wg umów przedstawionych przez MPK odpady komunalne są przyjmowane na składowisku w Ostrołęce (umowa z Ostrołęckim Towarzystwem Budownictwa Społecznego z 20.05.2004 r.), na składowisku w Starym Lubiejewie (umowa z ZGKiM w Ostrowi Mazowieckiej z 29.07.2004 r.), w Warszawie przez firmę ZUSOK (umowa z dnia 11.05.2005 r.), w Zduńskiej Woli (umowa z firmą „Eko System” z 16.05.2005 r.) Firma

MPK posiada również zawarte umowy ze specjalistycznymi firmami zajmującymi się recyklingiem wyselekcjonowanych odpadów (np. Rekopol W-wa, Intercell Recycling z Ostrołęki , Recykling Serwis z Nowogrodu).

3.4. SELEKTYWNA ZBIÓRKA ODPADÓW

Selektywna zbiórka odpadów jest warunkiem zmniejszenia odpadów składowanych na składowiskach. Początek selektywnej zbiórki odpadów to wydzielenia z całego strumienia odpadów opakowaniowych. Zarówno produkty żywnościowe jak i produkty techniczne opakowywane są w opakowania z tworzyw sztucznych, szkła lub papieru. Stosunkowo rzadko stosuje się opakowania wielorazowego użytku. Butelki typu PET do napojów wyparły w większości przypadków opakowania szklane, które mogły być używane wielokrotnie. Również opakowania wielomateriałowe (karton + tworzywo sztuczne) dominują w innej części rynku napojów. Składowanie tych odpadów na składowisku bardzo szybko zmniejszało jego pojemność, a poza tym dawało inne uciążliwości w jego eksploatacji. Zarząd gminy stwierdził, że na terenach wiejskich sprawdza się selektywna zbiórka dwóch typów odpadów tzn. tworzyw sztucznych i szkła. W umowie zawartej z MPK przewidziano rozstawienie na terenie gminy w 30 punktach dwóch rodzajów pojemników (na szkło i tworzywa sztuczne). W stosunku do obszaru gminy i jej liczby mieszkańców jest to ilość dość znaczna. W większych miejscowościach wystawione są nawet 3 komplety pojemników. W średnich odpowiednio 2 komplety, a po jednym komplecie w zasadzie w każdym sołectwie. Zwiększenie ilości pojemników jest już w zasadzie bezcelowe (dla zabudowy bardzo rozproszonej ten typ działania nie ma już uzasadnienia ekonomicznego). Dodatkowo MPK Ostrołęka podejmują się selekcji odpadów zmieszanych przed dostarczeniem na składowisko. Tak więc należy w zasadzie uznać, że gmina prowadzi już w pełni selektywną zbiórkę odpadów. Zbierania trzeciego popularnego surowca tzn. papieru i tektury nie ma obecnie praktycznie na terenach wiejskich miejsca. Można dyskutować tylko czy spalanie papieru w piecach jest działaniem racjonalnym. Ze względu na zanieczyszczenie środowiska spalanie nie ma w tym przypadku znaczącego negatywnego oddziaływania. Znacznie gorzej wygląda sytuacja w przypadku spalania opakowań z tworzyw sztucznych (tez bogatych energetycznie). W tym przypadku wydzielane są substancje wybitnie szkodliwe dla zdrowia ludzi. Praktyka spalania odpadów z tworzyw sztucznych i gumy występuje również, ale w znacznie mniejszym stopniu niż odpadów z papieru i drzewa. Świadczy to o dużej mimo wszystko

świadomości społecznej. Aby przypadki palenia opakowań i elementów z tworzyw sztucznych wyeliminować potrzebna jest długotrwała edukacja ekologiczna. Warunki do selektywnej zbiórki zostały już stworzone w sposób nieomal maksymalny. Selektywna zbiórka odpadów biodegradowalnych (poza ewentualnie zbiórką odpadów z papieru i tektury) z terenów wiejskich nie ma w zasadzie sensu. Analiza jakościowa odpadów wykonana przez MPK Ostrołęka stwierdziła brak frakcji organicznej (rozkładalnej) w zbieranych odpadach komunalnych. Jednakże po roku 2006 planowana jest pilotażowe rozpoczęcie zbiórki odpadów papierowych (papier i tektura) zarówno opakowaniowych jak i nieopakowaniowych w wybranych kilku punktach gminy (3 pojemnik w zestawie).

Jak zaznaczono w punkcie 3.3. Firma MPK posiada umowy z firmami zajmującymi się recyklingiem i dostarcza do nich zebrane selektywnie odpady (głównie opakowaniowe). Są to firmy Recykling Serwis z Nowogrodu, Intercell Recykling z Ostrołęki, Rekopol Warszawa, Krynicki Recykling sp. z o.o. z Olsztyna (odpady szklane przekazywane są do Huty Szkła Wyszaków).

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 11 maja 2001 o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej wójt gminy jest zobowiązany do sporządzenia rocznego sprawozdania zawierającego informację o rodzaju i ilości zebranych przez gminę (lub podmiot działający w jej imieniu) i ilości odpadów opakowaniowych przekazanych do odzysku i recyklingu i przekazanie tego sprawozdania do marszałka województwa i wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska. Potwierdzone wykonanie zbiórki i przekazania odpadów opakowaniowych do odzysku i recyklingu pozwala na korzystanie ze środków z wojewódzkich funduszy ochrony środowiska. Gmina Zabrodzie do roku 2004 przekazywała sprawozdanie zerowe. Za rok 2005 uzyska ona już potwierdzone dane o poziomie zbiórki poszczególnych rodzajów odpadów od firmy działającej w jej imieniu. Umożliwi to na skorzystanie ze środków wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska. Selektywna zbiórka odpadów to w przeważającej części właśnie zbiórka odpadów opakowaniowych. Ponieważ ustawiono dużo zestawów pojemników należy się spodziewać uzyskania stosunkowo dużego poziomu zbiórki odpadów opakowaniowych. Szczegółowa analiza możliwa będzie po zakończeniu roku. Obejmować ona będzie co prawda tylko 9 m-cy, ale jest to okres wystarczająco długi, aby nabrać wiedzy o wielkościach zbieranych odpadów opakowaniowych.

3.5. ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO

Sektor gospodarczy nie jest rozwinięty w gminie Zabrodzie. Przeważają jednostki drobnego handlu i usług. Brak jest w zasadzie jednostek produkcyjnych. Wg tabel opracowanych w Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami dotyczących głównych wytwórców odpadów (w tym odpadów niebezpiecznych) nie zakwalifikowano do nich żadnego wytwórcy z terenu gminy Zabrodzie.

3.6. WRAKI SAMOCHODOWE

Rozwój motoryzacji powoduje niekorzystne skutki środowiskowe. Jednym z poważniejszych problemów jest w tym zakresie zagadnienie unieszkodliwiania i zagospodarowania wraków samochodowych i zużytych opon samochodowych.

Ilość złomowanych samochodów można oszacować na podstawie liczby samochodów wprowadzonych na rynek w kolejnych latach oraz w oparciu o stworzoną na tej podstawie strukturę wieku używanych w Polsce samochodów.

Na terenie Gminy Zabrodzie nie ma przedsiębiorstwa trudniącego się demontażem samochodów. Na terenie powiatu działały do tej pory dwa zakłady (zgodnie z planem powiatowym).

Wraki samochodów zawierają złom stalowy, ale także: zużyte oleje, płyny chłodnicze, zużyte akumulatory, zużyte opony, szkło i tworzywa sztuczne. Większość tych elementów można odzyskać z odpadów jako surowiec wtórny. Materiały przeznaczone do recyklingu stanowią około 85% masy wraku samochodowego. Należą do nich przede wszystkim:

- złom stalowy
- zużyte opony i guma
- oleje i nie zużyte resztki paliwa
- szkło
- płyny hamulcowe i chłodnicze

Materiały nie nadające się do recyklingu stanowią pozostałe około 15% masy całego wraku samochodowego. Można do nich zaliczyć np. pianki poliuretanowe, dla których brak

jest odpowiedniej technologii odzysku lub unieszkodliwiania, zanieczyszczona guma, masy tłumiące hałas, niektóre rodzaje tworzyw (np. izolacje kabli elektrycznych).

Specjalistyczne zakłady przyjmujące wraki samochodowe (powypadkowe i zużyte technicznie) mają obowiązek ich zagospodarowania zgodnie z otrzymaną zgodą na działanie. Otrzymanie odpowiedniego zaświadczenia z tego typu zakładów pozwala na wyrejestrowanie pojazdów. Mieszkańcy gminy Zabrodzie muszą korzystać z zakładów położonych poza terenem gminy, aby pozbyć się zużytego pojazdu. Zakłady demontażu zużytych pojazdów znajdować się będą wg założeń uchwalonych przez Sejm przepisów nie dalej niż 50 km od każdego punktu terenu kraju. Taka sieć ma powstać w ramach wdrażania ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz.202). Obecnie działający rynek samorzutnie wymusza powstawanie takich punktów. Gmina nie ma wpływu na powstawanie działalności gospodarczej na swoim terenie. Tak więc zagospodarowanie zużytych pojazdów wymusi system krajowy, a obowiązek wyrejestrowania zużytego pojazdu stwarza przymus ekonomiczny (obowiązkowe ubezpieczenie w razie nie dokonania tej czynności). Gmina jedynie będzie zamieszczać informacje o najbliższych zakładach odbierających zużyte pojazdy samochodowe. Należy stwierdzić, że konstrukcja w/w ustawy po pierwsze wymusza oddawanie kompletnych zużytych pojazdów do recyklingu, a po drugie przymus ten powoduje samorzutny rozwój przedsiębiorczości w tej branży. Ponieważ zarówno w nieodległym Wyszku istnieje zakład realizujący wymogi ustawy jak i tereny podwarszawskie (od strony południowej), gdzie znaczne nasycenie pojazdami powodować będzie powstawanie kolejnych zakładów recyklerskich problem sprawnego przekazania zużytego pojazdu nie jest już nawet obecnie problemem. Obecna konstrukcja prawa sprawia, że obserwowane sytuacje z przeszłości porzuconych „wraków” pojazdów lub jego części nie powinny mieć miejsca. W okresie początkowym obowiązywania ustawy zakładów było bardzo mało. Działanie na „starych zasadach” nie było prawnie akceptowane. Te firmy, które chciały dalej funkcjonować na rynku musiały dostosować się do zmian w przepisach i uzyskać odpowiednie pozwolenia. Na ogół wiązało się to z formalnymi zmianami w sposobie użytkowania obiektu. Od 28 lipca na ogół należało dodatkowo uzyskać decyzję środowiskową (procedura z raportem i dostępem społeczeństwa) co mocno przedłużało czas uzyskania niezbędnych zezwoleń. Obecnie zakładów przybywa i nie ma już problemów z oddaniem pojazdu do recyklingu w najbliższej okolicy.

Urząd Gminy będzie zbierał informacje o zakładach recyklerskich działających w najbliższej okolicy i udostępniał je mieszkańcom (tablica ogłoszeń, strona internetowa gminy).

3.7. OPONY

W celu eliminacji lub ograniczenia ilości odpadów składowanych na składowisku (lub porzuconych w środowisku) mogą być wykorzystane różnorodne metody i techniki gospodarki tymi odpadami. Z dotychczasowych badań i doświadczeń wynika, że wycofane z eksploatacji opony mogą być wykorzystane poprzez:

- bieżnikowanie
- zagospodarowanie całych opon
- wykorzystanie produktów z przeróbki mechanicznej i chemicznej,
- spalanie z wykorzystaniem energii.

Należy jednak podkreślić, że bieżnikowanie opon wydłuża jedynie czas ich eksploatacji, więc po pewnym czasie i tak należy je unieszkodliwić w inny sposób np. jedną z w/w metod (spalenie, przetworzenie na granulat).

W kraju istnieją możliwości techniczne do realizacji poszczególnych kierunków odzysku zużytych opon (np. zakłady rozdrabniające gumę i wytwarzające regranulat, cementownie przystosowane do spalania zużytych opon), ale podmioty gospodarcze zajmujące się recyklingiem opon mają duże trudności z pozyskaniem tego odpadu, ze względu na brak systemu zbiórki zużytych opon.

Odpadów tego typu nie zalicza się do odpadów niebezpiecznych, a stopień ich niekorzystnego oddziaływania na środowisko nie jest szczególnie duży. Jednak ze względu na wagę problemu, gospodarka oponami wycofanymi z eksploatacji podlega szczególnym uregulowaniom prawnym. Przede wszystkim ustawa o odpadach wprowadziła zakaz składowania zużytych opon, a zakaz ten wszedł w życie 1 lipca 2003 roku dla całych opon, a z dniem 1 lipca 2006 roku dla opon pociętych i części opon (Ustawa o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, Ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw).

Poza tym na producentów i importerów opon nałożono obowiązek odzysku zużytych opon, a stopień odzysku tych odpadów w latach 2005-2007 powinien wynosić:

2005 r. - 60%

2006 r. - 70%

2007 r. - 75%

Ponieważ producenci i importerzy opon współpracują z punktami handlu detalicznego (na ogół zakłady wulkanizacyjne) problem odbioru zużytych opon został rozwiązany w sposób systemowy niejako automatycznie. Pojazdy zużyte są przyjmowane włącznie ze

starym ogumieniem, a wszyscy dystrybutorzy opon prowadzą przeważnie bezpłatną zbiórkę opon zużytych. Przyjęty głównie sposób zakupu opon w punktach wulkanizacyjnych (łącznie z montażem) sprzyja zorganizowanemu odbiorowi zużytych opon. Jedynie okazyjne zakupy (np. w supermarketach) mogą powodować konieczność dodatkowej operacji pozbywania się opon zużytych. Z odbiorem ich nie ma obecnie problemów (punkty wulkanizacyjne, będące przedstawicielami producentów przyjmują zużyte opony bezpłatnie). Przyjęty system zbiórki oraz zapewni wymagane poziomy odzysku szczególnie po wejściu w życie ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

3.8. AKUMULATORY I BATERIE

Źródłem akumulatorów wielkogabarytowych są przede wszystkim środki transportu. Akumulatory samochodowe stanowią odpad niebezpieczny.

Średnia trwałość akumulatora waha się w granicach 3 – 5 lat i zależy głównie od intensywności eksploatacji i przebiegu pojazdu.

Zużyte akumulatory są nabywane od ich użytkowników poprzez sieć skupu (sklepy motoryzacyjne, stacje paliw, stacje obsługi, bazy transportowe, zakłady mechaniczne) w ramach tzw. opłaty depozytowej. Czynniki ekonomiczne wywołuje mechanizm sprawnego działania systemu zbiórki zużytych akumulatorów. Przeważnie zużycie akumulatora powoduje potrzebę zakupu nowego. Akumulatory w zużytych samochodach przekazywane są z całym pojazdem.

Powstające w tej podgrupie odpady są w większości odpadami niebezpiecznymi, z wyjątkiem odpadów:

kodzie 16 06 04 – baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)

O kodzie 16 06 05 – inne baterie i akumulatory.

Zbiórkę baterii małogabarytowych prowadzą firmy REBA Organizacja Odzysku S.A. (www.reba.pl) i AG – Complex które bezpłatnie dostarczają pojemniki do zbiórki ww. odpadów w sklepach, szkołach, urzędach. Brak jest informacji o ilościach zebranych odpadów tego typu.

System zbiórki będzie kontynuowany w przyszłości.

3.9. CIEPŁOWNICTWO

Odpady powstające w ciepłowniach i kotłowniach (odpady nieorganiczne z procesów termicznych – grupa 10) to przede wszystkim żużle i popioły wytwarzane w procesach spalania węgla. Na terenie Gminy Zabrodzie brak jest ewidencji ilości powstających odpadów z ciepłownictwa. Odpady powstające z lokalnych źródeł energetycznych (kotłów c.o. i pieców) to przeważnie żużel i popiół. Ze względu na swój stan rozdrobnienia i stałą formę chemiczną (odpad mineralny) odpady te często używane są do utwardzania i wyrównywania placów oraz dróg, oraz elementy podbudów w lokalnych małych inwestycjach. Niewielka część trafia z odpadami komunalnymi na składowisko.

3.10. ODPADY MEDYCZNE

Odpady medyczne generowane są przez ośrodki służby zdrowia, weterynaryjne, badawcze, laboratoria i zakłady farmakologiczne. Odpady infekcyjne powstają również w wielu prywatnych gabinetach lekarskich i stomatologicznych, ambulatoriach, instytutach i laboratoriach badawczych i analitycznych, zakładach kosmetycznych.

Skład morfologiczny odpadów medycznych jest bardzo zróżnicowany, brak jest również ujednoliconych metod ich badania. Trudności oznaczania wynikają z przestrzegania wymagań BHP. Średnio, ilościowy skład tych odpadów kształtuje się następująco:

- papiery i karton około **20 %**
- materiały opatrunkowe (bandaże i wata) około **40 %**
- odpady z tworzyw sztucznych około **20%**
- szczątki ludzkie około **10%**
- pozostałe odpady około **10 %.**

Niewielkie ilości odpadów medycznych powstających na terenie Gminy Zabrodzie poddawane są utylizacji w specjalistycznych instalacjach. W powiecie wyszkowskim nie ma instalacji, w której dokonywana byłaby utylizacja zgodna z obowiązującymi wymogami przepisów. Również odpady z dużych placówek medycznych są przekazywane do spalarni w innych rejonach Polski. Podraża to znacznie koszty utylizacji. Placówki służby zdrowia z całego powiatu przekazują odpady na podstawie odpowiednich umów wyspecjalizowanym firmom z terenu kraju. Obecnie wszystkie jednostki medyczne mają podpisane umowy z

firmą EMKA Żyrardów (96-300 Żyrardów ul. Jaktorowska 15 A). Firma ta utylizuje podstawowy strumień odpadów medycznych we własnej instalacji (specjalne autoklawy) i po obróbce ciśnieniowo-termicznej składa je razem z odpadami komunalnymi. Odpady o kodzie 18 01 02 są utylizowane w spalarni (poprzez spalanie) firmy Lobbe w Dąbrowie Górniczej. Firma EMKA dysponuje specjalistycznym transportem oraz oddzielnymi pojemnikami na poszczególne grupy odpadów. Własnym transportem dostarcza odpady o kodzie 18 01 02 do spalarni w Dąbrowie Górniczej. Realizacja obowiązku przekazywania odpadów medycznych jest sprawdzana przez służby Inspekcji Sanitarnej i należy w związku z tym faktem należy uznać, że jest on wypełniany.

W przyszłości sposób utylizacji będzie podobny. Firma Emka będzie wywozić odpady grupy 18 01 02 do Dąbrowy Górniczej, albo uruchomiona będzie instalacja do spalania odpadów w bliższej odległości.

3.11. ODPADY WETERYNARYJNE

Zgodnie z definicją zamieszczoną w ustawie o odpadach, przez odpady weterynaryjne rozumie się odpady powstające w związku z badaniem, leczeniem zwierząt lub świadczeniem usług weterynaryjnych, a także w związku z prowadzeniem badań naukowych i doświadczeń na zwierzętach.

Odpady powstające w placówkach weterynaryjnych, reprezentują materiał o bardzo zróżnicowanym poziomie zagrożenia chemicznego i sanitarnego, jak również właściwościach fizycznych.

Aktualnie brak jest wiarygodnych danych dotyczących wskaźników ilościowych i składu morfologicznego odpadów powstających w gabinetach i lecznicach weterynaryjnych. Odpady weterynaryjne należą do tej samej grupy co odpady medyczne i sposób rozwiązywania ich utylizacji jest w zasadzie identyczny. Firma EMKA Żyrardów zapewnia analogicznie jak w przypadku odpadów medycznych odbiór pełnego asortymentu odpadów weterynaryjnych. System ten zapewne będzie kontynuowany w przyszłości. W ramach konkurencji na rynku mogą działać inne firmy. Miejsce utylizacji odpadów może też więc ulec zmiania.

3.12. ODPADY WIELKOGABARYTOWE.

Problem odpadów wielkogabarytowych wymaga pilnego rozwiązania. Do tych odpadów należy zaliczyć wszelkiego rodzaju sprzęt gospodarstwa domowego. Taki sprzęt nie mieści się w tradycyjnych pojemnikach. Często jest więc usuwany z gospodarstw domowych poprzez porzucenie go w ustronnym miejscu. Podpisując umowę z MPK Ostrołęka, Zarząd Gminy obarczył to przedsiębiorstwo obowiązkiem okresowego zbierania odpadów wielkogabarytowych z obsługiwanego terenu. Częstotliwość organizowania zbiórki odpadów wielkogabarytowych umowa określa na dwa razy w ciągu roku. Praktyka wykaże, czy nie jest czasokres zbyt długi. Forma organizowania zbiórki nie została precyzyjnie ustalona, ale władze gminy zamierzają monitorować sposób jej przeprowadzenia i wyciągnąć z tych obserwacji wnioski mające ewentualnie zmienić sposób zbiórki. W harmonogramie zbiórki za 2005 rok przewidziano terminy 11 maja i 14 września (załącznik do umowy). W przypadku stwierdzenia konieczności zwiększenia częstotliwości prowadzenia akcji podpisany będzie odpowiedni aneks do umowy. Część z odpadów wielkogabarytowych to zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny. Dla pełnej realizacji polityki maksymalnego odzysku i recyklingu odpadów stwierdzono konieczność nałożenia na producentów tego sprzętu odpowiednich obowiązków zmuszających ich do prowadzenia akcji zbiórki zużytych urządzeń na własny koszt. 29 lipca 2005 r. Sejm RP uchwalił ustawę o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. Przepisy tej ustawy wdrażają postanowienia dyrektywy 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (Dz.Urz. UE L 37 z 13.02.2003r). Wprowadzenie w/w przepisu dla tego typu urządzeń pomoże rozwiązać problem ze względu na bodźce ekonomiczne (tak jak w przypadku akumulatorów). Obecnie odbiór odpadów wielkogabarytowych jest sprawniej organizowany w miastach (umowy spółdzielni mieszkaniowych lub wspólnot mieszkaniowych z odbiorcami odpadów komunalnych). Ponieważ w przypadku tej ustawy należy liczyć się z okresem przejściowym (sprzęt elektryczny i elektroniczny nie podlega rejestracji, którą posiadają pojazdy), to przejściowo i ten sprzęt musi być zbierany łącznie z innymi odpadami wielkogabarytowymi. Firma MPK przekazuje odpady wielkogabarytowe do przeróbki w firmach specjalistycznych (Algader Hofman Sp. z o.o. Warszawa, PMS Bartnicki z Kobyłki)

Plan krajowy zakłada następujący rozwój systemu gospodarki odpadami wielkogabarytowymi wytwarzanymi w grupie odpadów komunalnych:

- w roku 2005 – 20% odpadów będzie zbieranych selektywnie
- w roku 2006 – 20% odpadów będzie zbieranych selektywnie
- w roku 2010 – 50% odpadów będzie zbieranych selektywnie
- w roku 2014 – 70% odpadów będzie zbieranych selektywnie

Rozpoczęcie zbiórki odpadów wielkogabarytowych w sposób selektywny w gminie pozwoli ocenić ich ilości i uzyskiwane poziomy selektywnej zbiórki. Ocena taka pozwoli weryfikować metody działania, aby osiągnąć wymagane poziomy odzysku. Ocena ta będzie dość trudna bo poziom odniesienia stanowią tylko wskaźniki ogólnokrajowe, które nie muszą być reprezentatywne dla konkretnej gminy.

3.13. OSADY ŚCIEKOWE Z OCZYSZCZALNI KOMUNALNYCH

Osady ściekowe powstają na terenie gminy (i będzie tak w przyszłości) w zbyt małych ilościach, aby prowadzić specjalistyczną gospodarkę tymi osadami. Obecnie są one wywożone do oczyszczalni ścieków w Wyszku gdzie są utylizowane. Nawet po rozbudowie oczyszczalni gminnej przewiduje się podobną formę gospodarki tymi odpadami. Ponieważ ilości uodnionych osadów są stosunkowo niewielkie to trafiają one do punktu zlewnego oczyszczalni jako ścieki dowożone i podlegają pełnej technologicznej przeróbce charakteryzującej proces technologiczny tej oczyszczalni

3.14. ODPADY NIEBEZPIECZNE.

Oprócz wymienionych wcześniej baterii podstawowymi odpadami niebezpiecznymi powstającymi u właścicieli nieruchomości i w małych zakładach produkcyjnych i usługowych są świetlówki. Zakłady prowadzące działalność mają opracowane zasady postępowania z odpadami uwzględniające również odpady niebezpieczne i podpisane odpowiednie umowy z firmami specjalistycznymi zajmującymi się transportem i utylizacją odpadów. Pewne ilości tego typu odpadów występują też w nieruchomościach prywatnych, ale brak jest systemu odbioru tego typu odpadów. Oprócz świetlówek do odpadów komunalnych trafiają też opakowania po farbach i lakierach, termometry, przeterminowane i nie wykorzystane leki. Szacuje się, że w Polsce takie odpady stanowią 0,76 % ogólnej masy odpadów czyli w gminie

Zabrodzie statystycznie znajduje się ich około 1000 kg/rok. Liczba ta może być o wiele mniejsza ponieważ gmina ma charakter rolniczy i tego typu odpady mogą występować w związku z tym w ilościach nawet wielokrotnie mniejszych. Mogą występować środki przeterminowane środki ochrony roślin i opakowania po nich. Brak jest obecnie rozeznania o ilościach odpadów tego asortymentu. Na terenie gminy Zabrodzie nie istnieją jeszcze zorganizowane punkty zbiórki tego typu odpadów. W roku 2006 utworzony będzie punkt przejściowy zbierania odpadów niebezpiecznych od osób fizycznych (łącznie z odpadami wielkogabarytowymi i budowlanymi). Odbiór tych odpadów realizowany będzie przez firmy posiadające wymagane prawem pozwolenia (możliwy aneks do umowy z firmą MPK). Nie stwierdza się na terenie gminy występowania odpadów niebezpiecznych zawierających związki chemiczne z grupy PCB.

Plan krajowy zakłada następujący rozwój systemu gospodarki odpadami niebezpiecznymi wytwarzanymi w grupie odpadów komunalnych:

- w roku 2005 – 15% odpadów będzie zbieranych selektywnie
- w roku 2006 – 15% odpadów będzie zbieranych selektywnie
- w roku 2010 – 50% odpadów będzie zbieranych selektywnie
- w roku 2014 – 80% odpadów będzie zbieranych selektywnie

Rozpoczęcie zbiórki odpadów niebezpiecznych w sposób selektywny w gminie pozwoli ocenić ich ilości i uzyskiwane poziomy selektywnej zbiórki. Utylizacja odpadów niebezpiecznych polega albo na ich termicznej degradacji, a niektóre z nich poddawane są recyklingowi. Ocena poziomu selektywnej zbiórki jest bardzo trudna (punkt odniesienia jest wyznaczony tylko wskaźnikowo).

3.15. ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST.

Odpady zawierające azbest stanowią szczególną grupę odpadów niebezpiecznych. Materiały zawierające ten minerał zostały wprowadzone do środowiska głównie w postaci materiałów budowlanych, które ze względu na procesy destrukcyjne (korozja materiałowa) z czasem zaczynają w coraz większym stopniu uwalniać do atmosfery pyły (w postaci włókien), które drogą oddechową są absorbowane przez organizmy ludzkie. Charakter części włókien powoduje ich kumulację w drogach oddechowych i działania kancerogenne. Od roku 1997 istnieje zakaz stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. nr 161 poz. 628)

W maju 2002 roku Rada Ministrów przyjęła „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” Azbest zawierają głównie wyroby azbestowo-cementowe stosowane dość intensywnie w budownictwie w latach 70-90 tych. Podstawowym materiałem jest pokrycie dachowe zwane popularnie eternitem. Wyroby z barwnego eternitu pokryte farbą bądź lakierem stanowią mniejsze zagrożenie dla środowiska niż dużo bardziej popularny (tańszy) eternit szary. Uwzględniając żywotność techniczną wyrobów azbestowo-cementowych program zakłada realizację usuwania tych materiałów z budynków i budowli do roku 2032. Trzeba zakładać, że w „końcówce” tego okresu potencjalne zagrożenie pyleniem (pył respirabilny tzn. zatrzymywany w płucach) zdecydowanie wzrośnie. Nie należy jednakże czekać do zakończenia się tego okresu, a rozpocząć działania wcześniej. W gminie brak jest obiektów administrowanych przez władze gminy, w których występowałyby tego typu materiały. Znaczna ilość tego typu materiałów występuje jednakże w budynkach prywatnych zarówno mieszkalnych jak i gospodarczych. Obecnie prowadzona jest akcja ewidencjonowania materiałów zawierających azbest, której zakończenie planuje się w połowie roku 2006. Gospodarka odpadami azbestowymi jest w skali kraju bardzo zaniedbana. W związku z tym koszty utylizacji tych wyrobów są bardzo wysokie. Bardzo odległe składowiska powodują zwiększenie kosztów transportu. Składowiska powinny być urządzone stosunkowo blisko, ale już nie w strukturach gminnych. Brak przedsięwzięć ponad gminnych powoduje znaczne utrudnienie w praktycznej realizacji programów usuwania wyrobów z zawartością azbestu. Koszt takiej operacji musi ponieść w większości właściciel obiektu budowlanego. Jeżeli nie stworzy mu się odpowiednich warunków finansowych jest niemal pewne, że nawet w przypadku wymiany pokrycia dachowego fakt ten będzie ukrywany, a zdemontowany materiał zostanie „zagospodarowany” niezgodnie z obowiązującymi przepisami. Wg Przyjętego w maju 2002 roku przez Radę Ministrów programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest założono, że proces usuwania wyrobów zawierających azbest (w 90 % pokrycia dachowe) rozłożony powinien być na 30 lat. Wynika to z przewidywanego okresu użytkowania płyt azbestowo-cementowych. Po tym okresie trwałość tych produktów (zużycie przez korozję) gwałtownie spada i dalsze ich użytkowanie grozi wielokrotną emisją szkodliwych dla zdrowia włókien azbestowych do otoczenia. Jedyną metodą unieszkodliwiania azbestu jest składowanie (minerał niepalny i wyjątkowo trwały chemicznie). Poprzez wprowadzenie zakazu stosowania wyrobów z zawartością azbestu nie powstają nowe ilości potencjalnych odpadów, ale stan nagromadzenia zainstalowanych w budownictwie wyrobów jest masowo (i objętościowo) bardzo duży. W wojewódzkim planie gospodarki odpadami przewidziana

jest budowa 3 składowisk tych odpadów do roku 2011, w tym 1 obiekt o powierzchni 2 ha do roku 2006 i dwa obiekty o powierzchni 5 ha do roku 2011. Plan krajowy przewiduje budowanie wydzielonych kwater dla tego typu odpadów na zwykłych składowiskach odpadów komunalnych. Lokalizacja większych składowisk zgodnie z Programem Gospodarki Odpadami Niebezpiecznymi dla woj. mazowieckiego proponowana jest między innymi w powiecie ostrowskim lub pułuskim. Takie niezbyt odległe lokalizacje pozwoliłyby zmniejszyć koszty transportu, a przez to i całkowity koszt utylizacji, co w konsekwencji mogłoby pozwolić do intensyfikacji całego procesu. Przy obecnym poziomie cen utylizacji realizacja programu jest poważnie zagrożona. Mimo braku wykonanej inwentaryzacji można ocenić, że tak jak w całym kraju ilości występujących pokryw dachowych z zawartością azbestu są duże i w związku z tym potrzebne nakłady finansowe muszą być też istotne. Brak jest w chwili obecnej mechanizmów finansowych mających wspierać w sposób aktywny działania prywatnych właścicieli obiektów budowlanych. Samorządy gminne wobec skali problemu nie przewidują obecnie bezpośredniego wsparcia finansowego. Działaniem możliwym i przewidywanym do wykonywania jest edukacja społeczeństwa dotycząca szkodliwości (coraz większej z upływającym czasem) i prawidłowości sposobu postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

3.16. ODPADY BUDOWLANE.

Tego typu odpady występują w każdej gminie. Nie są to przeważnie odpady niebezpieczne, ale świadectwo ich występowania można niestety stwierdzać w lasach na terenie w zasadzie całej Polski. Ze względu na ciężar są to odpady uciążliwe. Tylko przy bardzo małych remontach można je wywozić razem z odpadami komunalnymi. W gminie Zabrodzie dodatkowo nakłada się niekorzystny fakt braku w pobliżu składowiska. Drogi transport i koszty składowania sprzyjają niekorzystnym postawom społecznym. Brak jest w chwili obecnej szacunków o ilościach odpadów budowlanych na terenie gminy.

Plan krajowy zakłada następujący rozwój systemu gospodarki odpadami budowlanymi wytwarzanymi w grupie odpadów komunalnych:

- w roku 2006 – 15% odpadów będzie zbieranych selektywnie
- w roku 2010 – 40% odpadów będzie zbieranych selektywnie
- w roku 2014 – 60% odpadów będzie zbieranych selektywnie

Organizacja przejściowego punktu składowania pozwoli na selekcję tych odpadów, z których część będzie mogła być wykorzystana na podbudowy przy realizacji dróg lokalnych. Pozostała część, która nie będzie mogła spełnić tej funkcji będzie wywożona przez wynajętą firmę (możliwy aneks do umowy z MPK) na składowiska odpadów komunalnych

4. DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW I OGRANICZENIA ICH ILOŚCI ORAZ NEGATYWNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.

Tylko selektywna zbiórka umożliwia zmniejszenie strumienia składowanych odpadów (powtórne wykorzystanie surowców w nich zawartych). Negatywne oddziaływanie na środowisko powodują „dzikie składowiska” i składowanie odpadów zmieszanych. Wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów i budowanie sortowni oraz kompostowni oraz nowoczesnych składowisk ogranicza negatywne oddziaływanie odpadów na środowisko. Gmina prowadziła selektywną zbiórkę odpadów już w latach ubiegłych. Wg umowy z Mazowieckim Przedsiębiorstwem Komunalnym powstało aż 30 punktów zbiórki selektywnej na terenie gminy (więcej niż liczba sołectw) wyposażonych w specjalistyczne pojemniki na poszczególne rodzaje odpadów (wykaz w załączeniu). W stosunku do liczby mieszkańców gminy jest to ilość duża i umożliwiająca w sposób nieuciążliwy dostarczenie wyselekcjonowanych odpadów (szczególnie opakowaniowych) do punktu ich zbiórki. Obecnie zbiórka odbywa się w dwóch kategoriach (tworzywa sztuczne i szkło). Mimo nie stwierdzania pojawiania się w odpadach asortymentu odpadów z papieru i tektury założono po roku 2006 rozszerzenie selektywnej zbiórki o ten typ odpadów. W ramach programu pilotażowego rozszerzony zostanie zestaw pojemników o 3 pojemnik do zbierania odpadów z papieru i tektury. W przypadku stwierdzenia pojawienia się tego typu odpadów akcja zostanie rozszerzona na wszystkie 30- punktów selektywnej zbiórki organizowanej przez gminę. Selektywna zbiórka odpadów z papieru i tektury prowadzona będzie również w ramach edukacji ekologicznej na terenie szkół (konkursy dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych). Mazowieckie Przedsiębiorstwo Komunalne zamierza też zbierać folię plastikową wykorzystywaną przy gromadzeniu sianokiszzonek przez rolników. Eliminacja „wywożenia odpadów na dzikie składowiska” zawarta jest w planie w punkcie 9 (Harmonogram realizacji przedsięwzięcia obejmującego okres 4 lat). Funkcja kontrolna gminy ma być więc wzmocniona przez uchwalenie bardziej rygorystycznych uchwał w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku w gminie.

Dla uzyskania właściwego efektu potrzebne jest również stałe oddziaływanie na mentalność społeczeństwa, co gmina zamierza realizować w ramach edukacji ekologicznej. Obserwuje się w całym kraju zachowania, które świadczą o braku właściwych wzorców

zachowań. Powszechnie znanym od lat faktem (krytykowanym jednocześnie w środkach masowego przekazu) jest tzw. wypalanie traw, a obserwowana poprawa świadomości jest na razie niezbyt duża to analogiczne postawy w gospodarce odpadami są również dość powszechne (wyrzucanie odpadów w terenie oraz palenie odpadów emitujących przy tym szkodliwe związki chemiczne).

Jedynym sposobem na zmiany postaw jest systematyczna edukacja ekologiczna. Edukacja taka musi rozpoczynać się od najmłodszych lat. Tylko ukształtowanie właściwych nawyków w dzieciństwie i uzyskanie wiedzy na temat szkodliwych oddziaływań na środowisko może zapobiec w przyszłości. Wymaga to oprócz zaangażowania nauczycieli również przeznaczenia środków finansowych przez gminę na realizację ciekawych programów bo tylko takie programy mogą w miarę szybko przynieść efekty.

W celu ograniczenia ilości odpadów biodegradowalnych, których wywożenie na składowiska powoduje znaczne uciążliwości przy składowaniu należy propagować ich pełne zagospodarowanie w źródłach powstawania. Jak już stwierdziła analiza przeprowadzona przez przedsiębiorstwo MPK Ostrołęka takie odpady (odpady zielone i kuchenne w zasadzie nie występują. Polska jako kraj podjęła konkretne zobowiązania. Zgodnie z dyrektywą z 1993 roku (1993/31/EC) należy przyjąć , że ilość odpadów biodegradowalnych kierowanych do składowania powinna wynosić wagowo :

- 75 % w roku 2010
- 50 % w roku 2013
- 35 % w w roku 2020

w stosunku do całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w roku 1995.

Oceniając to zobowiązanie krajowe z perspektywy gminy Zabrodzie należy przyjąć, że gmina wiejska nie wpływa w zasadzie na realizację zobowiązań krajowych. Stwierdzony przez MPK (oświadczenie w załączeniu) braku tego typu odpadów w zbieranych odpadach komunalnych zmieszanych potwierdza dobitnie powyższe stwierdzenie. Na pewno mieszkańcy miast są producentami dużej ilości odpadów biodegradowalnych oddawanych do składowania. Tak więc budowy kompostowni i rozpoczęcie selektywnej zbiórki dla tych odpadów (kuchenne zielone i zanieczyszczone odpady z papieru) są niezbędne. Mimo stwierdzenia faktu właściwego zagospodarowania odpadów biodegradowalnych prawie w całości Zarząd Gminy podejmie w latach 2006-2007 akcję propagowania kompostowni przydomowych, którą powiąże z edukacją ekologiczną w szkołach na swoim terenie.

W tym przypadku edukacja ekologiczna społeczeństwa, a szczególnie dzieci i młodzieży ma swoje zadanie.

Pomimo akcji zbierania odpadów wielkogabarytowych przez firmę MPK Zarząd Gminy przewiduje uruchomienie jednego wspólnego przejściowego punktu zbiórki odpadów nie będących odpadami komunalnymi: tzn. odpadów wielkogabarytowych, niektórych odpadów niebezpiecznych, odpadów budowlanych. Miejsce na prowadzenie takiego punktu pośredniego zostanie określone do końca roku 2005, a realnie punkt zostanie uruchomiony do połowy roku 2006. Umiejscowione ono będzie w centralnym obszarze gminy w miejscowości Zabrodzie. Szczegółowe rozwiązania dotyczące miejsca lokalizacji określone będzie po zatwierdzeniu planu. Rozważane też będą możliwości rozszerzenia umowy z MPK na odbiór innych odpadów niż komunalne oraz częstotliwości zbiórki odpadów wielkogabarytowych (obecnie dwukrotnie w ciągu roku w wyznaczonych terminach).

Problem materiałów zawierających azbest :

Występowanie wyrobów zawierających azbest jest efektem polityki gospodarczej lat 60-80. Nie ma już problemu przybywania tych materiałów, które dopiero z czasem stają się odpadem niebezpiecznym i na skutek degradacji stają się one konieczne do usunięcia jako stwarzających zagrożenie dla środowiska.

Ponieważ jak wspomniano w zasadzie zagrożenie dotyczy eternitu to problem jest dodatkowo złożony. Kosztem mieszkańców gminy posiadających budynki pokryte tym materiałem jest nie tylko usunięcie tego materiału, ale również zakup nowego pokrycia dachowego. Tak więc realizacja programu usuwania azbestu jest wyjątkowo złożona. Gmina podejmie jednakże działania zmierzające do obniżania całościowych kosztów usuwania z otoczenia materiałów zawierających azbest. Działaniami takimi będą :

- próbę integracji sąsiednich jednostek samorządowych w celu utworzenia własnego składowiska wyrobów zawierających azbest (azbest jako substancja wyjątkowo trwała chemicznie i nierozpuszczalna nie stanowi żadnego zagrożenia podczas składowania) co radykalnie zmniejszy koszty (obecnie z terenów Mazowsza odpady te wywożone są do Trzemeszna w woj. wielkopolskim)
- zdobywanie informacji dla mieszkańców o możliwościach dofinansowania usuwania materiałów z zawartością azbestu z funduszy celowych
- dofinansowanie z budżetu wymiany dla mieszkańców o najniższych dochodach od roku 2007

5. PROGNOZA ZMIAN W GOSPODARCE ODPADAMI.

Prognozy dotyczące gospodarki odpadami w latach 2004-2011 opierają się głównie na szacunku czynników odzwierciedlających powstawanie odpadów.

Mimo, że zakłada się działania ograniczające powstawanie odpadów to jeszcze w najbliższych latach ocenia się, że wskaźnik wytwarzanych odpadów będzie wzrastał (prognoza 1% rocznie) . Inny istotny wskaźnik to ujemny przyrost ludności w kraju , a szczególnie na terenach wiejskich. W gminie Zabrodzie założono spadek liczby ludności o 1% w ciągu całego analizowanego okresu. Zmiany mogą być jeszcze głębsze (ujemny przyrost), ale takie przewidywania są obecnie bardzo trudne. Ze względu na dużą ilość działek rekreacyjnych można zakładać osiedlanie się mieszkańców miast (w tym i Warszawy) na stałe na terenach dotychczas użytkowanych okresowo. W sumie można ocenić, że ilość wytwarzanych odpadów w gminie Zabrodzie nie powinna wzrosnąć o więcej niż 5%. Możliwe, że ujawnią się skutki działań podjętych w skali kraju zmierzające do ograniczenia ilości powstających odpadów. Prognozowane wzrosty nie są znaczące dla przyszłego systemu gospodarki odpadami dla całego regionu. Gmina Zabrodzie nie będzie nastawiała się na samodzielną gospodarkę odpadami i strumień odpadów w niej powstający jest bardzo mały w porównaniu z całym powiatem wyszkowskim. Zakładając wzrost o 5 % w roku 2011 ilość powstałych odpadów wyniesie 1315 Mg (ton) / rok. Są to oczywiście liczby szacowane na podstawie wskaźników krajowych. Szacunki mogą być obarczone dużym błędem (brak danych analitycznych z poprzednich lat). Wykonywanie tabel uwzględniających szczegółowe rozbicia na rodzaje odpadów i prognozy na każdy rok mija się więc w tym przypadku z celem (szczególnie ,że w poszczególnych latach przewidywane zmiany będą bardzo małe). Oprócz tego obserwowany spadek ludności gminy może się pogłębić w wyniku dużych przemian społecznych w ostatnich latach. Założenie wzrostu ilości odpadów o 5% wydaje się założeniem skrajnym (możliwe jest również zmniejszenie się strumienia powstających odpadów).

6. ZAŁOŻONE CELE I PRZYJĘTY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI.

Założenia krajowego i wojewódzkiego planu gospodarki odpadami są opublikowane, a przez to powszechnie znane. Podstawowym celem gminnego programu gospodarki odpadami jest poprawa całego systemu gospodarki odpadami. Gmina nie ma możliwości realizowania nowoczesnego systemu gospodarki odpadami samodzielnie. Ekonomia wymusza realizację podstawowych celów wspólnie na większym obszarze. Dlatego będzie inspirować sąsiednie gminy do współdziałania i powołania komunalnego związku gmin, który będzie w stanie zainwestować w nowe składowisko i odpowiednie obiekty do segregacji odpadów i kompostowania odpadów biodegradowalnych. Co prawda gmina po zleceniu firmie zewnętrznej prowadzenia zbiórki odpadów komunalnych i wprowadzeniu jej selektywnej zbiórki dla określonych komponentów ma problem chwilowo rozwiązany, ale brak inwestycji w pobliżu może skutkować dalekim wywozem i znacznym kosztem tej wywózki. Tylko wspólne przedsięwzięcia gwarantują uzyskiwanie odpowiednich środków finansowych na realizację nowoczesnego systemu gospodarki odpadami. Wszystkie pozostałe cele są celami niejako automatycznie realizowanymi przy realizacji celu podstawowego. Takimi celami są :

- objęcie wszystkich mieszkańców (100 %) zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych
- stworzenie efektywnego systemu selektywnej zbiórki odpadów również dla wszystkich mieszkańców, w tym również zbiórka odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych
- podnoszenie świadomości społecznej poprzez edukację ekologiczną (zarówno dzieci jak i dorosłej części społeczeństwa)
- likwidację miejsc nielegalnego gromadzenia odpadów (po realizacji wcześniejszych celów ten ostatni powinien przestać być aktualny).

Przestrzeganie obecnie obowiązujących przepisów dotyczących odpadów wymaga podjęcia odpowiednich nowych uchwał (zaostrezenie lokalnych przepisów w zakresie gospodarki odpadami). Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach uległa w ostatnich latach parokrotnie nowelizacji tak więc uchwały gminne zostanie w roku 2006 zaktualizowana (większa restrykcyjność zapisów).

7. ZADANIA STRATEGICZNE OBEJMUJĄCE OKRES CO NAJMNIEJ 8 LAT.

Zadaniem strategicznym jest skłonienie sąsiednich gmin do utworzenia struktury ponad gminnej. Gminy powiatu wyszkowskiego powinny albo przystąpić do programu organizowanego w Regionie Ciechanowskim (zgodnie z założeniami planu wojewódzkiego), albo zorganizować inną zapewne mniejszą strukturę. Powstający związek gmin regionu ciechanowskiego planuje inwestycje dla całego terenu, w tym zakład o wysokich technologiach przetwarzania odpadów (paliwo alternatywne), mniejsze zakłady uzupełniające strukturę przeróbki części asortymentu odpadowego oraz punkty przeładunkowe w terenie. Gmina zamierza na razie analizować możliwości przystąpienia do tej budującej się struktury namawiając jednocześnie sąsiednie gminy do uaktywnienia się w planowaniu. Są możliwe inne rozwiązania, ale też wymagają one wspólnego frontu działań ponad gminnych. Realizacja założeń planu powiatowego wymaga działania w pierwszym rzędzie gminy miejsko-wiejskiej Wyszaków. Program tańszego składowania materiałów z zawartością azbestu jest planowany w Regionie Ciechanowskim przez związek gmin. Gminy powiatu wyszkowskiego muszą przyłączyć się do tego programu lub opracować własny.

Obecnie można stwierdzić, że priorytetem jest objęcie wszystkich gospodarstw domowych zbiórką odpadów. Obecnie gmina ponosi w zasadzie wszystkie koszty zbiórki odpadów od mieszkańców (oprócz odpadów z zawartością azbestu), ale docelowo dążyć się będzie do indywidualnego podpisywania umów przez mieszkańców gminy z firmami odbierającymi odpady komunalne. Wyegzekwowanie posiadania odpowiednich umów przez mieszkańców i wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów na całym terenie gminy to zadanie do szybkiej realizacji.

Powyższe działania doprowadzą do spełnienia założeń Planu Krajowego w zakresie wymaganych wskaźników selektywnej zbiórki odpadów we wszystkich grupach (wielkogabarytowe, budowlane, niebezpieczne).

8. HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘCIA OBEJMUJĄCY OKRES 4 LAT I SPOSÓB JEGO FINANSOWANIA

Gmina przyjmując rozwiązanie zlecenia całej obsługi firmie zewnętrznej do roku 2008 w zasadzie pozostała do realizacji funkcja kontrolna i edukacyjna. Pierwszym zadaniem jest przygotowanie i podjęcie nowych uchwał w sprawie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku w gminie. Zatwierdzenie tych uchwał powinno rozpocząć wdrażanie nowoczesnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Jednocześnie prowadzona będzie zbiórka baterii. Jest to działanie bezinwestycyjne ponieważ bezpłatny odbiór realizują specjalistyczne firmy, dostarczając jednocześnie odpowiednie pojemniki. Takie działanie może być wykorzystane w edukacji ekologicznej szczególnie wśród dzieci. W zakresie odpadów zawierających azbest potrzebne jest dokładne rozpoznanie ilości występujących w gminie odpadów tego typu. Pełna inwentaryzacja źródeł odpadów azbestowych (budownictwo mieszkalne i budynki gospodarcze) zakończona będzie do końca roku 2006.

Przyjęto następujące kwoty na realizację programu gospodarki odpadami w gminie :

- lata 2005-2008 - ok. 100.000 zł / rok
- w tym :
- 52.000 zł - należności MPK za odbiór odpadów komunalnych, wielkogabarytowych i zorganizowanie selektywnej zbiórki w 30 punktach na terenie gminy
- ok. 10.000 zł - edukacja ekologiczna społeczeństwa w tym organizacja akcji szkolnych
- ok. 30.000 zł na prowadzenie punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych i budowlanych oraz na program selektywnej zbiórki odpadów z papieru i kartonu (nie przewidzianej w umowie z MPK Ostrołęka)
- W roku 2006 poniesiony będzie dodatkowo koszt na zorganizowanie punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych i budowlanych (przewidywana kwota ok. 50.000 zł)

Gmina występować będzie o środki z powiatowego funduszu ochrony środowiska na cele związane z edukacją ekologiczną i zorganizowanie punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych i budowlanych. W przypadku nie uzyskania środków z tego źródła jest przygotowana na ich pokrycie w całości ze środków własnych. Ewentualne pewne (jeszcze bliżej nieokreślone)

środki uzyskane będą z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska zgodnie z art. 35 p.4 ustawy o opłacie produktowej. Urząd Gminy będzie występował również o środki z funduszu powiatowego.

Gmina zakłada podobne nakłady na całość gospodarki odpadowej ze środków własnych w latach przyszłych. Koszty przedsięwzięć ponad lokalnych będą finansowane z funduszy przeznaczanych obecnie na umowę z firmą MPK. W przypadku takiego współuczestnictwa finansowanie wywozu odpadów komunalnych będzie w większym stopniu obciążało wytwórców odpadów czyli mieszkańców. Obecny system (finansowany w pełni przez Urząd Gminy) ma na celu przygotowanie mieszkańców do konieczności zorganizowanej zbiórki odpadów. W przyszłości należy jednak inwestować w przedsięwzięcia infrastrukturalne co obniży koszty indywidualne.

Po wykonaniu na początku roku 2007 analizy finansowej rozważona będzie możliwość przedłużenia umowy z firmą MPK lub zawarcie podobnej umowy z inną firmą usług komunalnych (po przeprowadzeniu przetargu).

9. WNIOSKI Z ANALIZY ODDZIAŁYWANIA PLANU NA ŚRODOWISKO.

Wprowadzenie w życie systemu zorganizowanej gospodarki odpadami spowoduje zmniejszenie się, a w przyszłości zupełne wyeliminowanie zjawiska gromadzenia odpadów w miejscach nielegalnego składowania (bez zabezpieczenia podłoża), co przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska (zwłaszcza gruntowo-wodnego). Selektywna zbiórka odpadów zmniejszy ilości kierowane na składowiska, co zwiększy ich czas wykorzystania, a więc ilość terenów przeznaczonych do składowania odpadów będzie mniejsza. Można stwierdzić ogólnie, że następować będzie poprawa jakości środowiska.

10. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU.

Wdrożenie planu gospodarki odpadami wymaga monitorowania jego realizacji. Dane będą zbierane na bieżąco, a baza danych stale aktualizowana. W przypadku gminy Zabrodzie, którą obsługuje w zasadzie jeden podmiot gospodarczy odbierający odpady taki monitoring będzie w miarę łatwy. Monitorowane będą ilości odbieranych odpadów zarówno z pojemników do podstawowej zbiórki jak i ze zbiórki selektywnej oraz z odbioru odpadów wielkogabarytowych i niebezpiecznych. Wójt gminy co dwa lata przedkładać będzie Radzie Gminy sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami i zgodnie z Ustawą o odpadach plan ten będzie minimum raz na 4 lata aktualizowany. Następny plan powinien być dużo bardziej dokładny ponieważ możliwość zgromadzenia potwierdzonych danych powinna być większa, a poza tym może skonkretyzuje się plan działania dla całego obszaru ciechanowskiego do którego należy wg planu wojewódzkiego powiat wyszkowski.

Stopień realizacji planu w sposób ilościowy będzie możliwy po analizie sprawozdań składanych przez MPK (do tej pory żadne dane ilościowe nie były gromadzone). Zebrane dane będą porównywane z ilościami przewidywanymi wskaźnikowo w planie krajowym i wojewódzkim. Taka metodologia da jednakże tylko pewien pogląd na sprawność systemu. Dane wskaźnikowe nie mogą być w zasadzie w pełni reprezentatywne dla konkretnego terenu. System opłacania przez gminę zbiórki jest w zasadzie na tyle „opłacalny” dla mieszkańców, że w zasadzie 100% odpadów komunalnych powinno być zbierane w sposób zorganizowany. Dopiero przejście na system umów bezpośrednich firm odbierających odpady z ich wytwórcami może skłaniać do niewłaściwych zachowań (składowanie w miejscach niedozwolonych). Mając jednakże zebrane dane w latach najbliższych będzie można monitorować sprawność systemu zbiórki odpadów w latach przyszłych. Nie przewiduje się dodatkowych kosztów monitoringu (prace analityczne wykonywane będą w ramach zadań pracowników etatowych zatrudnionych w Urzędzie Gminy) .

11. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Plan gospodarki odpadami gminy jest integralną częścią programu ochrony środowiska gminy. Jego pierwsze wydanie ma wiele niedostatków, ponieważ brak jest odpowiedniej bazy danych. Założenia planu wojewódzkiego tworzenia większych centrów gospodarki odpadami muszą dopiero nabrać odpowiedniego rozpędu (tworzenie się struktur ponadgminnych) dla realizacji określonych celów planów wojewódzkich. Obecna polityka w skali kraju i województwa zakłada tworzenie takich centrów. Gmina jest zbyt małą jednostką do realizacji pełnej polityki gospodarki odpadami. Nie oznacza to jednakże, że nie powinna być inspiratorem działań i nie wymuszać odpowiednich postaw.

Założeniem podstawowym polityki przyjętej przez gminę jest doprowadzenie do powstania celowego związku gmin dla realizacji wszelkich celów gospodarki odpadami. Dotychczasowe działania w tym kierunku nie wydają się być skuteczne, ale czas powstania takiej struktury i rozpoczęcie przez nią działalności może nie być wcale krótki. Gmina musi podjąć działania wcześniej, które albo będą elementem późniejszej polityki związku, albo będą niezbędnym początkiem własnego programu gminnego. Gmina postanowiła zaostriżyć przepisy dotyczące lokalnej społeczności i uchwalić nowe prawo lokalne. Wymaganie udokumentowania oddawania odpadów (śmieci) wyspecjalizowanym przedsiębiorstwom musi stać się standardem. Zapewnienie przez najbliższe lata mieszkańcom bezpłatnego przekazywania odpadów pozwoli wyeliminować tendencje do składowania odpadów na „dzikich wysypiskach” czy w lesie. Również selektywna zbiórka odpadów pozwoli zmniejszyć strumień odpadów trafiających na składowiska, co przedłuży czas ich użytkowania, zmniejszy ich uciążliwość oraz dostarczy surowce wtórne do obiegu gospodarczego. W roku 2005 wdrożono selektywną zbiórkę w 30 punktach na terenie całej gminy. Jest to liczba większa niż liczba sołectw i powinna być wystarczająca również w przyszłości. W roku 2005 rozpoczęto zbiórki odpadów wielkogabarytowych (dwa razy w ciągu roku). Umożliwi to zapewnienie mieszkańcom odbioru tych kłopotliwych odpadów, które często znajdowały swoje miejsce na „dzikich wysypiskach”. Wszystkie funkcje wypełniać będzie przez 3 lata wybrana w przetargu firma – Mazowieckie Przedsiębiorstwo Komunalne z Ostrołęki. Mimo stwierdzenia braku występowania odpadów biodegradowalnych (kuchennych, zielonych i papierowych) gmina rozpocznie zbiórkę również tych odpadów (selektywna zbiórka odpadów z papieru i tektury). Propagowane też będzie kompostowanie odpadów w kompostowniach przydomowych. Utworzony będzie w

roku 2006 przez Gminę jeden punkt zbiórki odpadów uciążliwych (niebezpiecznych, wielkogabarytowych i budowlanych).

Czas na rygorystyczne przestrzeganie wymogów prawa i szerzenie edukacji ekologicznej. Dopilnowanie realizacji powyższego hasła to zadanie władz gminy.

12. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.

- ❑ Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 13 września 1996 (Dz. U. Nr 132, poz 622 z późniejszymi zmianami)
- ❑ Ustawa o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest z dnia 19 czerwca 1997r (Dz.U. nr101, poz. 628)
- ❑ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zmianami) i przepisy wykonawcze do tej ustawy .
- ❑ Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zmianami)
- ❑ Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11 maja 2001 r. (Dz.U. Nr 63, poz.638)
- ❑ Ustawa o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej z dnia 11 maja 2001 r (Dz. U. Nr 63, poz. 639).
- ❑ Ustawa o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji z dnia 20 stycznia 2005 r (Dz. U. Nr 25, poz. 202).
- ❑ Ustawa o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym z dnia 29 lipca 2005 r (Dz. U. Nr 180, poz. 1495.
- ❑ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przyjęty przez Radę Ministrów RP 14 maja 2002 r.
- ❑ Krajowy Plan Gospodarki Odpadami przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 29 października 2002 r (M.P. 11, poz. 159 z 2003 r.).
- ❑ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 09-04-2003r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. Nr 66, poz. 620)
- ❑ Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Zabrodzie
- ❑ Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami województwa mazowieckiego – Urząd Marszałkowski Departament Rolnictwa i Rozwoju Regionalnego, Mazowieckie Biuro Planowania Przestrzennego i Rozwoju Regionalnego – Warszawa październik 2003 r. Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego – Starostwo Powiatowe, 2004 rok.
- ❑ Program ochrony środowiska i plan gospodarki odpadami województwa mazowieckiego – Urząd Marszałkowski Departament Rolnictwa i Rozwoju

Regionalnego, Mazowieckie Biuro Planowania Przestrzennego i Rozwoju Regionalnego – Warszawa październik 2003 r.

- Dokumenty i wykazy udostępnione i przygotowane przez Gminę Zabrodzie.
- Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego – 2002 „ - Urząd Statystyczny w Warszawie.
- ”Stan Środowiska w Województwie Mazowieckim” – Mazowiecki Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie 2002 rok..
- Program wykonawczy do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010, Warszawa, listopad 2002.
- Poskrobko B., Zarządzanie środowiskiem, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, 1998.

13. SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Mapa pogładowa położenia Gminy Zabrodzie
2. Umowa Zarządu Gminy z firmą MPK Sp. z o.o.
3. Oświadczenie firmy MPK Sp. z o.o.